

امنیت اطلاعات را جدی بگیریم

در یک گزارش یکی از شرکت‌های سازنده نرم‌افزارهای ضدویروس (شرکت CA)، سال ۲۰۰۷ از لحاظ حجم داده‌های تخریب‌شده یک رکورد جدید محسوب شده است. در این گزارش تأکید شده است که هیچ علامتی از توقف یا کندشدن عملیات داده‌ستیزان در سال ۲۰۰۸ مشاهده نمی‌شود. در این گزارش به نقل از «وینت سرف»، متخصص پرآوازه کامپیوتر، گفته شده است که در سال ۲۰۰۷ بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیون کامپیوتر از ۶۰۰ میلیون کامپیوتر متصل به اینترنت به بات‌نت‌ها (botnet) نوعی نرم‌افزار مخرب) آلوده بوده‌اند. در حال حاضر در حدود ۹۰٪ از ایمیل‌ها از نوع هرزنامه و فریب‌نامه هستند (که ۸۰٪ آنها به پایگاه‌های داده‌ستیزان و داده‌زدان لینک دارند). برنامه‌های جاسوسی یا پایش‌افزارها (۵۶٪)، اسب‌های تروا (۲۲٪)، کرم‌ها (۹٪)، و ویروس‌ها (۲٪) همچنان در دنیای اطلاعات وجود دارند و زبان‌های هتگفتی را به بار می‌آورند. طبق یک بررسی در آمریکا از هر چهار نفر کاربر شبکه فقط یک نفر از یک گذرواژه قدرتمند بهره می‌گیرد. اگر تعداد کاربران شبکه‌ها و اینترنت را در ایران ۲۰ میلیون نفر در نظر بگیریم و همین نسبت را به کار ببریم، گذرواژه‌های حدود ۱۵ میلیون نفر، گذرواژه‌هایی سست هستند که همواره می‌توانند داده‌های متعلق به آنان را در معرض خطر قرار بدهند. اکثر آنها گذرواژه‌هایی ثابت دارند که به راحتی می‌تواند توسط ثبت‌کننده‌های کلیدزنی (key logger) کشف شود.

دزدی هویت سال به سال گسترده‌تر می‌شود و خسارات فراوانی را برای بسیاری از مردم به وجود می‌آورد. خسارات چنان زیاد هستند که تصویر روی جلد یک شماره مجله نیوزویک در سال ۲۰۰۴ به دزدی هویت اختصاص می‌یابد، و این مسئله به موضوع مورد بحث بسیاری از رسانه‌های عمومی تبدیل می‌شود. دزدان اطلاعات ماهرتر شده‌اند. آنها در گذشته برای شوخی یا نشان‌دادن توان خود حمله می‌کردند، اما امروز برای پول حمله می‌کنند. فقط در آمریکا در سال گذشته بیش از ده میلیون مورد دزدی هویت رخ داده است.

جامعه مدرن به گونه‌ای فزاینده به ذخیره‌سازی، پردازش، و انتقال اطلاعات وابسته شده است. از همین روی، اطمینان‌یافتن از صحت، و امنیت اطلاعات و حفظ حریم خصوصی اطلاعات اهمیت بسیاری یافته است. **ایمن‌سازی اطلاعات** یکی از اساسی‌ترین خواسته‌های جامعه اطلاعاتی است.

ما در عصر دیجیتال زندگی می‌کنیم. داده‌های حساس در همه جا حضور دارند. داده‌ها به مهم‌ترین سرمایه‌های ما تبدیل شده‌اند. دیگر نمی‌توانیم سرمایه‌هایمان را در کوزه بگذاریم و در خاک دفن کنیم. دیگر نمی‌توانیم داده‌ها را در کابینت‌های فایل قفل‌شده و اتاق‌های مستحکم محصور کنیم. داده‌ها سیال شده‌اند و همه جا می‌توانند بروند.

ایمن‌سازی داده‌ها نقشی اساسی در ساختار جامعه اطلاعاتی دارد. مردمی که بخواهند با خدمات دولت الکترونیک راحت باشند باید احساس کنند که خدمات **روی خطی** (online) آنها امن و مطمئن است. ایمن‌بودن تراکنش‌ها در تجارت الکترونیک، و کسب و کار الکترونیک، و سلامت الکترونیک نیز بسیار اساسی است.

در دنیای اطلاعات موفقیت استراتژی‌های امنیتی به کمک کاربران نیاز دارد. پیش‌گیری بهترین شکل دفاع است. و اگر دفاع همه‌جانبه داشته باشید، هیچ حمله‌ای موفق نخواهد بود. همه کسانی که ضربه خورده‌اند می‌دانند که کوتاهی از خودشان بوده است، چون اقدامات ایمن‌ساز را انجام نداده‌اند.

پیشگیری و ایمن‌سازی مؤثر بدون کاربران آموزش‌دیده به دست نخواهد آمد. کم‌اطلاعی کاربران درباره روش‌های ایمن‌سازی یک تهدید بزرگ است. کتاب‌هایی که روش‌های پیشگیری را آموزش می‌دهند یکی از بهترین ابزارهای دفاعی هستند. کتاب «همه چیز درباره ویروس‌های کامپیوتری، برنامه‌های جاسوسی، هکرها، و امنیت کامپیوتر» انتشارات ریزپردازنده درباره مبانی ایمن‌سازی داده‌هاست. همه مقالات آن پیشتر در ماهنامه ریزپردازنده منتشر شده است. اطلاعات فراهم‌شده در این کتاب را تقریباً هر کاربری برای حفظ امنیت داده‌های ارزشمند خود باید بداند. پایگاه وب معتبر staysafeonline.info (مورد پشتیبانی مایکروسافت، سیسکو و ده‌ها شرکت و سازمان مشهور دیگر) نیز دانستن این مطالب را به کاربران کامپیوتر توصیه می‌کند.

سه ماه است که این کتاب منتظر صدور مجوز چاپ است. شاید سه ماه برای انجام‌دادن یک کار اداری خیلی طولانی نباشد، اما به دلیل تحولات بسیار سریع در فناوری‌های اطلاعات، کتاب‌هایی که درباره این فناوری‌ها انتشار می‌یابند خیلی زود از رده خارج می‌شوند و باید به‌روز شوند. **عمر مفید چنین کتابی** به دلیل معرفی انواع نرم‌افزار و سایت اینترنت که همگی به سرعت در حال تغییر هستند. **در حدود یک سال است.** شش ماه اول دوره طلایی عمر این کتاب است. چنانچه تأخیر در چاپ کتاب از حد قابل قبول بگذرد، نویسنده باید کتاب را بازبینی کند و ناشر باید دوباره تقاضای مجوز چاپ کند، و... این چرخه ادامه می‌یابد.

مهندسی ایمنی به یک فاکتور قطعی در کاربرد موفق فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات مدرن تبدیل شده است. در کشور عزیزمان سرمایه‌گذاری کلانی برای برپاسازی دولت الکترونیک انجام می‌گیرد. همپای این هدف بزرگ باید یک صنعت قدرتمند ایمن‌سازی اطلاعات نیز شکل بگیرد تا ساختارهای ایجادشده به گونه‌ای کارآمد عمل کنند. کتاب‌های آموزشی موتور محرک این صنعت هستند و نقشی بزرگ در حراست از سرمایه‌های اطلاعاتی دارند. □

فهرست مقالات کتاب «همه چیز درباره ویروس‌های کامپیوتری، برنامه‌های جاسوسی، هکرها، و امنیت کامپیوتر»

مبانی کدهای مخرب

- فرد کوهن: پدر ویروس کامپیوتری / ۳
- آزارافزار چیست و چه می‌کند / ۶
- امنیت داده‌ها / ۱۰
- فهرست برنامه‌های امنیتی برتر / ۱۴
- نکته برای حفظ امنیت وسایل همراه و داده‌ها / ۱۵
- امکانات ویندوز در پیش‌گیری از حملات مهاجمان / ۱۷
- یک حفاظ امنیتی کامل برای کامپیوتر / ۲۲
- چگونه ویروس‌ها را حذف کنیم / ۲۵
- اسب‌های تروا (Trojan Horses) / ۲۸
- اسب تروا را چگونه حذف کنیم / ۳۱
- کرم کامپیوتری چیست؟ / ۳۴
- چگونه گروگان‌گیرهای برنامه‌ورگر را نابود کنیم / ۳۶
- چگونه برنامه‌های جاسوسی را شناسایی و حذف کنیم / ۳۹
- تاکتیک‌های مقابله با برنامه‌های جاسوسی / ۴۳
- چگونه پایش‌افزار (برنامه‌های جاسوسی) را حذف کنیم / ۴۵
- چگونه آگهی‌های مودی را حذف کنیم / ۴۸
- ویروس‌ها، کرم‌ها، ترواها / ۵۱
- ۵ برنامه ضدویروس برتر / ۵۸
- ۶ برنامه برتر ضدجاسوسی / ۶۱
- طرز کار برنامه‌های ضدویروس نورتون و Trend Micro AntiVirus 2008 / ۶۵
- ابزار امنیتی ویستا / ۶۸
- حل مسائل برپایی و استفاده از برنامه‌های Windows Firewall و Windows Defender / ۷۱
- دفاع ویندوز اکس‌پی با Windows Defender / ۷۵

امنیت خانواده در اینترنت

- حاشیای کاربری و نظارت والدین / ۷۸
- حقوق مربوط به حفظ حریم خصوصی! بشناسید / ۸۳
- حفاظت خانواده در اینترنت / ۸۶
- نظارت در اینترنت / ۸۹

هکرها، کراکرها، و هک را بشناسیم

- هکرهای امروزی / ۹۲
- هکرهای کلاه‌سفید و هکرهای کلاه‌سیاه را بشناسیم / ۹۳
- مقابله با سرقت اطلاعات در اینترنت / ۹۵
- کراکرها و کلمه‌های عبور / ۹۷
- بازیافت کلمه عبور (password) / ۱۰۳
- ترفندهای مقابله با هکرها / ۱۰۷
- آیا ثبت‌کننده‌های کلیدزنی (keylogger) را اگر ببینید خواهید شناخت / ۱۱۱
- هکرها و کلاهبرداران چگونه توجه شما را جلب می‌کنند / ۱۱۴
- چگونه جلوی حملات هکرها را بگیریم / ۱۱۷
- روت‌کیتها (ROOTKIT): بدتر از ویروس‌ها / ۱۱۹

پیشرفته

- جنگ پیشرفته با جاسوس‌ها، بخش اول: یک کیت شکار جاسوس بسازید / ۱۲۳
- جنگ پیشرفته با جاسوس‌ها، بخش دوم: شکار جاسوس‌ها / ۱۲۶
- آنچه برنامه Firewall از شما می‌پرسد / ۱۲۹
- پهنه‌سازی امنیت برنامه‌ورگر با ماشین‌های مجازی / ۱۳۲
- HTTPS چقدر امنیت دارد؟ / ۱۳۴
- سیستم فایل رمزی‌کننده Encrypting File System / ۱۳۷

امنیت شبکه

- استانداردهای امنیتی WPA و WPA2 برای محافظت از شبکه‌های کامپیوتری بی‌سیم / ۱۴۲
- برپاسازی WEP برای شبکه‌های بی‌سیم / ۱۴۵
- ضدویروس برای شبکه / ۱۴۹